

proposta didàctica

propostes didàctiques elaborades per Elena Gallardo

El sopar dels idiotes

Francis Veber

Introducció / Jorge Picó i Antoni Navarro

Versió / Joan Ramon Borràs

www.bromera.com
edicions

bromera

TEATRE
bromera

DESCRIPCIÓ

Autor: Francis Veber

EDICIONS BROMERA / ALZIRA

Col·lecció: «Bromera Teatre», 37

Format: 130 × 205 mm, 160 pàgines

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 14 anys

Aquestes propostes didàctiques han estat concebudes com un instrument auxiliar, si cal, de la tasca lectora.

Segons els objectius que es pretenguen assolir i, també, segons les necessitats i la disponibilitat dels lectors, caldrà fer una selecció més o menys àmplia i profunda d'aquest ventall obert de possibilitats que oferim a continuació. Òbviament, també es podrà suprimir, complementar o fer tot allò que l'alumnat i el professorat considere convenient per tal de motivar i fomentar la lectura, tot millorant la comprensió, la capacitat de relacionar idees i de raonar i, sobretot, la capacitat de diversió i creació personal que els llibres ofereixen als seus lectors.

Tenint en compte, en el context educatiu actual, la importància de treballar els objectius bàsics de l'educació secundària i, per a potenciar el seu assoliment, hem plantejat les activitats gradualment, de manera que, inicialment, es busca més la comprensió i, a poc a poc, es dóna més importància també a l'expressió. En aquestes activitats de més aprofundiment –especialment en l'apartat E, referit al comentari–, recomanem que el professorat demane un treball escrit a mà per part de l'alumne i redactat de manera personal. La intenció és que aquestes propostes possibiliten que els usuaris vagin molt més enllà del treball mecànic d'omplir buits o *copiar i enganxar* d'Internet, tan perjudicial per als mateixos alumnes.

ÍNDEX

A. COMPRESIÓ LECTORA	4
1. Qui és qui? Què fa? Triar la resposta	4
2. Qui és qui? Què fa? Entrem en més detalls	5
B. CONTEXTUALITZACIÓ	8
1. Sobre l'autor i la seua obra	8
2. Sobre el teatre al segle xx	9
C. SOBRE L'OBRA	11
1. El gènere literari: el teatre	11
2. Els personatges i les accions	12
3. L'estructura	14
4. L'expressió	15
D. ALGUNES CONCLUSIONS	17
E. GUIA DEL COMENTARI D'UN TEXT TEATRAL	18

A. COMPRENSIÓ LECTORA

1. *Qui és qui? Què fa?* Tria la resposta correcta.

1.1. Pere Canut té:

- a) una impremta
- b) una editorial
- c) una llibreria

1.2. Francesc Pinyol és:

- a) funcionari d'hisenda
- b) productor cinematogràfic
- c) fisioterapeuta

1.3. Marlina és:

- a) la germana de Pere Canut
- b) una dona enamorada de Pere Canut
- c) la dona de Pere Canut

1.4. Just Roig és:

- a) el primer marit de Cristina
- b) un amic de Pere Canut
- c) un amic de Francesc Pinyol

1.5. A Pere Canut li fa mal:

- a) l'esquena
- b) els renyons
- c) el cap

1.6. A Francesc Pinyol el convida:

- a) el professor Arquimbau
- b) Just Roig
- c) Pere Canut

1.7. Francesc Pinyol té passió per:

- a) fer inspeccions d'hisenda
- b) fer maquetes amb mistos
- c) escriure biografies

1.8. Al principi, la dona de Pere Canut:

- a) vol anar al sopar amb ell
- b) no vol que el seu marit vaja al sopar
- c) no sap que el seu home té un sopar

1.9. Rossic va a casa de Pere Canut per a:

- a) participar en el seu sopar de dimecres
- b) portar-li una adreça
- c) veure el partit de futbol a Canal +

1.10. La dona de Pere Canut:

- a) l'abandona per anar-se'n amb el seu amic
- b) vol quedar-se al sopar
- c) l'abandona per telèfon

1.11. Abans de l'arribada de Rossic, Pere:

- a) aboca vinagre a la botella de vi
- b) trau els quadres cars al saló
- c) telefona a Pasqual Meneu

1.12. Francesc Pinyol, a la cuina, prepara:

- a) uns ous caiguts i unes llonganisses
- b) una truita de creïlla
- c) un entrepà de pernil

1.13. Al final del segon acte, la dona de Pere Canut:

- a) se'n va amb Just Roig
- b) té un accident i està hospitalitzada
- c) torna a casa

1.14. En l'últim moment de l'obra, Francesc Pinyol:

- a) s'espavila i trenca amb Pere Canut
- b) s'espavila i es fa amic de Pere Canut
- c) sembla que no s'espavila tant, ja que torna a embolicar-se i crea un nou conflicte

2. *Qui és qui? Què fa?* Entrem en més detalls:

2.1. Emparella els noms dels personatges amb el paper que fan a l'obra:

Francesc Pinyol •	• El metge
Pere Canut •	• La dona de Lluç Rossic
Just Roig •	• L'amant
Cristina Mondragon •	• L'amfitrió
Lluç Rossic •	• El publicista
Marlena •	• L'amic, escriptor de novel·les
Arquimbau •	• L'inspector d'hisenda
Pasqual Meneu •	• L'idiota
Carlota •	• La dona de Pere Canut

2.2. Al llarg de la vetlada es fa més d'una trucada telefònica.

2.2.1. Francesc Pinyol telefona en més d'una ocasió. Ompli la graella següent:

Telefona a...	Per a dir-li que...	Però li diu...	I com a conseqüència
.....
.....
.....
.....

2.2.2. Hi ha alguna telefonada que li isca bé? Explica la teua resposta.

2.3. Francesc Pinyol, en diverses ocasions, té la intenció d'anar-se'n de ca Pere, però no arriba a fer-ho. Llig la pàgina que s'indica i ompli la taula següent amb l'explicació de per què es queda en cada cas:

Pàgines	Vol anar-se'n, però no se'n va perquè...
68-69
72
82
85
102-103
153

2.4. Aclareix si Francesc Pinyol s'adona que és objecte de burla o no.

2.5. Descriu la reacció de Pinyol quan s'assabenta del motiu de la seua invitació.

2.6. Situa el text següent en l'obra i relaciona'l amb el que passa abans i amb el que s'esdevé després, el que representa dins del primer acte i en relació a la resta del llibre.

PERE. *(Al telèfon, mentre FRANCESC ho eixuga.)* Sí, diga'm?... Ah!, ets tu, intentava telefonar-te, comunicaves... Marlina, escolta, no et molestes amb els gossos, no estic en condicions de veure't aquesta nit... Perquè estic cansat, i sobretot, perquè Cristina tornarà d'un moment a l'altre... Què, Roig? Per què em parles de Roig?... Segurament no, és una història passada, Roig, ella se'n fot de Roig!... *(Més sec.)* Bé, tu pensaràs el que voldràs, però jo et dic que la meua dona no se n'ha anat amb ningú i que m'estime més que et quedes en ta casa aquesta nit, està clar!... Escolta?... *(Penja, furios.)* No vol entendre res, aquesta malalta!

2.7. L'amor i el desamor juguen un paper important en les relacions entre els personatges. Enllaça correctament les columnes següents de manera que siga cert el que s'afirma en cada oració resultant:

Marlena •	• va estar vivint amb •	• Pere Canut
Cristina •	• està enamorada de •	• el seu marit
Carlota de Rossic •	• ha abandonat •	• Marlena
Just Roig •	• ha enganyat el seu home amb •	• Cristina
Francesc Pinyol •	• va ser abandonat per •	• Pasqual Meneu
Pere Canut •	• enganyà la seua dona amb •	• la seua dona

2.8. Indica els objectius de cada personatge, el que pretén inicialment:

Pere Canut
Francesc Pinyol
Cristina
Marlena
Lluc Rossic
Pasqual Meneu

2.9. Determina què aconseguix cada personatge al final:

Pere Canut
Francesc Pinyol
Cristina
Marlena
Lluc Rossic
Pasqual Meneu

2.10. Valora, de forma raonada, si la situació de cadascun dels implicats, al final, ha millorat, ha empitjorat o es manté igual que al principi.

2.11. Resumeix en unes deu línies l'argument d'*El sopar dels idiotes*, és a dir, els fets concrets que viuen els seus personatges. Ha de quedar ben clar quina és la situació de partida, quins avanços o retrocessos es produeixen i a quina situació final s'arriba.

2.12. Exposa en poques paraules (d'una a tres línies) el tema principal de l'obra. Recorda que el tema principal sol plantejar el resultat de l'enfrontament de dues actituds, forces o idees. Només inclou conceptes, és abstracte, té una significació universal i pot expressar-se en positiu (*Triomf de... sobre...*) o en negatiu (*Fracàs de... davant...*).

B. CONTEXTUALITZACIÓ

1. Sobre l'autor i la seua obra

- 1.1. Investiga sobre la figura del director i autor Francis Veber (1937) i escriu una breu biografia, tot incloent la seua producció literària i la seua filmografia.
- 1.2. Mira al YouTube els tràilers sobre la pel·lícula en versió francesa <http://www.youtube.com/watch?v=0z30C5AapXc> escrita pel mateix Veber i la nord-americana <http://www.youtube.com/watch?v=IYtDoSmkojU&feature=related> de Jay Roach, del 2010), i després assenyalala algunes diferències bàsiques.

	Film francès	Film nord-americà
Unitat d'espai
Unitat de temps
Personatges

- 1.3. Explica de forma raonada quines diferències trobes entre la pel·lícula de Veber i l'obra de teatre.
- 1.4. En una entrevista (<http://www.argan42.be/fr/diner.html>), l'autor Francis Veber diu:
La idea d'*El sopar dels idiotes* és la tortura que es torna contra el botxí. Com més superior es creu el botxí, més divertida resulta. Crec que aquest principi de catarsi és un consol universal.
 - 1.4.1. Busca el significat de la paraula *catarsi* (relacionat amb aquest context literari) i copia'l.
 - 1.4.2. A partir d'aquest concepte, explica el significat de l'afirmació de l'autor.
- 1.5. Estàs d'acord amb l'afirmació de l'exercici anterior? Per què? Justifica la teua resposta tot reflexionant sobre el que has experimentat en llegir *El sopar dels idiotes*.
- 1.6. Comenta el següent passatge de la Introducció (pàg. 28):
«És difícil que [els creadors teatrals] no posen en dubte la funció de la seua obra, que no es pregunten com tractar el públic com a ciutadà i no com a consumidor, perquè, al cap i a la fi, l'escriptura teatral està condicionada pels moviments socials i planteja molts interrogants. Però, no és millor plantejar-se preguntes que tenir les respostes equivocades? Per a fer això estan les paraules».
- 1.7. Imagina que tens totes les possibilitats següents de recepció de l'obra.

1.7.1. Valora els avantatges i els inconvenients que, per a tu, té:

	Avantatges	Inconvenients
Llegir-la
Assistir a la seua representació en un teatre
Veure-la en un cinema
Contemplar la versió cinematogràfica en un televisor a casa
Contemplar la versió teatral en un televisor a casa

1.7.2. Explica per quina opció et decantaries i per què.

1.8. A partir de la teua experiència com a lector, escriu una crítica per a un diari sobre l'obra de teatre *El sopar dels idiotes* per recomanar o no la seua lectura.

1.9. Aclareix si a l'obra hi ha, o no, cap sopar d'idiotes i, per tant, si el títol està justificat o no. Si no li trobes justificació, proposa un altre títol que et resulte més adient.

2. Sobre el teatre al segle XX

2.1. En la Introducció (pàgs. 15-28) es parla d'alguns fets relacionats amb la història del teatre francès del segle XX.

2.1.1. Repartiu els següents conceptes entre els companys de classe, busqueu i preneu nota d'informació que aclarisca el significat de:

- el mètode de Stanislavskij
- el cos poètic de Lecoq
- Maig del 68
- teatre de laboratori
- teatre d'autor
- teatre de text
- teatre d'imatges
- teatre de la quotidianitat
- teatre íntim
- teatre de l'esperança

2.1.2. Feu una posada en comú per a unificar la informació pel que fa al contingut i la forma –completant i evitant repeticions– i, per a cadascun dels aspectes anteriors, redacteu un article per a una enciclopèdia del teatre.

2.1.3. Confecciona un cronograma on col·loques, de més antic a més modern, els noms següents:

- Jerzy Grotowski i el teatre de laboratori
- El sopar dels idiotes*, de Francis Veber (pel·lícula i teatre)
- Konstantin Stanislavskij i el mètode
- Jacques Lecoq i el cos poètic
- Samuel Beckett i *Tot esperant Godot*
- Molière i *Tartuf*
- Enzo Cormann i la seua obra *Credo*
- Wajdi Mouawad i el *Projecte Sòfocles*
- Luis Buñuel
- Peter Brook i *El teatre Bouffes du Nord*
- Eugène Ionesco i *La cantant calba*

A l'apartat 3.3.1 de la Introducció «El duo còmic» (pàgs. 33-34) es parla de duos com Stan Laurel i Oliver Hardy, que segurament no coneixes per la teua edat. En <http://www.youtube.com/watch?v=zg33cAaSbq0> trobaràs un vídeo amb un fragment d'una pel·lícula que, encara que està en anglés, pots comprendre.

2.2.1. Explica per què és possible entendre l'acció sense comprendre les seues paraules.

2.2.2. Digues amb quin tipus de teatre, de tots els esmentats, relacionaries aquesta producció cinematogràfica.

2.2.3. Determina les diferències bàsiques entre la pel·lícula, tal com l'has vista en aquest fragment, i la representació teatral de l'obra.

2.3. També es parla del duo format per Jerry Lewis i Dean Martin (<http://www.youtube.com/watch?v=VuEtIllFGQ4> reflecteix el seu èxit). Busca dades sobre la seua biografia i la seua filmografia, i redacta'n un informe.

2.4. A la pàgina 14, els autors de la Introducció diuen «...que per a molts d'ells televisió és igual a realitat». Aquesta afirmació sobre la societat francesa és aplicable a la nostra societat? En què et bases per a dir-ho?

2.5. Feu un debat a classe sobre aquest tema: Televisió igual a realitat. Cal que uns argumenteu a favor d'aquesta tesi i uns altres en contra.

C. SOBRE L'OBRA

1. *El gènere literari: el teatre*

- 1.1. Com has vist a la Introducció, el teatre del segle xx a Europa és un gènere de moltes possibilitats i amb moltes facetes. Les relacions entre els països, la difusió i les influències del cinema, el desenvolupament de les diferències estètiques, la importància dels actors..., dificulten la classificació en subgèneres. Identifica el gènere i subgènere literari dins del qual s'emmarca l'obra que has llegit a partir d'aclarir aspectes com els següents:
 - 1.1.1. Indica els elements formals que et permeten reconèixer que pertany al gènere teatral.
 - 1.1.2. Determina si està més prop de la comèdia o de la tragèdia i quins trets té de cadascuna.
- 1.2. Busca informació i defineix, amb les teues paraules, diferents tipus de comèdia com els següents:
 - comèdia d'embolics
 - comèdia de situació
 - comèdia social
 - comèdia d'autor
- 1.3. Especifica, amb exemples de l'obra, si *El sopar dels idiotes* pertany a algun o alguns d'aquests tipus de comèdia o si tu li donaries una altra denominació.
- 1.4. Es tracta d'una peça clàssica o moderna? Justifica la teua resposta.
- 1.5. Defineix les tres unitats clàssiques del teatre i, en aquesta obra de Veber, explica de cadascuna si s'acompleix, o no, i per què.
- 1.6. Sobre la funció de la literatura s'ha escrit molt al llarg dels segles, però sembla que sol haver-hi més coincidència en la clàssica de *prodesse et delectare*, que es pot traduir per «instruir i divertir».
 - 1.6.1. Exposa quina és, al teu parer, la intenció de l'autor en escriure aquesta obra: es decanta més per fer reflexionar el públic lector/espectador (instruir) o per divertir? Explica la resposta i vincula-la amb l'afirmació de la Introducció de la pàgina 40: «Francis Veber, com ja va fer Molière, examina la societat per mostrar-ne les imperfeccions».
 - 1.6.2. Parla de la teua experiència: t'ha divertit o t'ha instruït la lectura? Per què?
- 1.7. Representeu, per parelles, l'escena de la telefonada a Just Roig i voteu quins són els millors actors de l'aula (evidentment, tant se val que siguin xiques com xics).
- 1.8. Elaboreu per parelles un diàleg semblant al de l'escena de la telefonada a Just Roig, en el qual algú haja que traure informació a una altra persona.
- 1.9. Al final, Francesc Pinyol es queda en escena trucant per telèfon: inventa la conversa telefònica amb la qual podria continuar l'obra.

2. Els personatges i les accions

2.1. Tria, de la llista d'adjectius següents, els més adients per a descriure cadascun dels dos personatges principals, tot indicant, en cada cas, si fan referència a aspectes físics, emocionals, ètics, socials, laborals... Pots afegir tots els adjectius qualificatius que consideres convenient:

avorrit, amable, antipàtic, boig, cínic, creatiu, insegur, cregut, curiós, desagradable, deshonest, discret, egoista, emotiu, fals, generós, bast, hipòcrita, insensible, intel·ligent, mentider, mesquí, modest, nerviós, orgullós, pessimista, pretensions, rar, ric, roí, sensible, servil, simple, solitari, tímid, triomfador...

	Pere Canut	Francesc Pinyol
Físic
Emocional
Moral
Situació social
Laboral
GLOBAL: és un tipus

2.2. La caracterització conductista d'un personatge, amb l'objectiu que el lector o l'espectador dedueixca com és, es basa a no descriure'l sinó a mostrar què fa. Torna a llegir els fragments que vas comentar a l'exercici A 2.3 i explica quins trets significatius del caràcter de Francesc Pinyol ho posen de manifest.

2.3. Descriu en poques línies Pere Canut i Francesc Pinyol. Després realitza una descripció antagonica de les seues actituds (per exemple, mostren opinions diferents en temes com tenir una amant, llevar-li la dona a un amic, fer escultures de mistos...).

2.4. Cita i comenta els moments de l'obra en què hi ha una inversió de papers entre els dos protagonistes.

2.4.1. En què consisteix aquesta inversió?

2.4.2. Quines són les seues causes i les seues conseqüències?

2.5. Què et fa pensar l'expressió inicial de Cristina, «aquest sopar sinistre»? Què pensa ella de la celebració del sopar dels dimecres?

- 2.6. Indica quins sopars feia el doctor quan era jove.
- 2.7. Explica la diferent reacció davant el sopar que, en l'Acte I, tenen Cristina i el metge. Justifica si la diferència d'opinió té a veure –molt, poc, gens...– amb diferències de gènere.
- 2.8. Francesc Pinyol, que encarna el paper d'idiota, tracta d'ajudar generosament els diferents personatges. Explica com tracta d'ajudar a Pere Canut (en més d'una ocasió), a Marlena i a Cristina.
- 2.9. A l'obra es parla de personatges que no hi apareixen: fes un llistat i defineix el seu paper.
- 2.10. Explica amb les teues paraules el significat de l'expressió llatina *quid pro quo* i com l'aplicaries a les situacions que ocorren en l'obra.

3. L'estructura

- 3.1. En les obres de teatre cal diferenciar entre els parlaments (logocentrisme) i les acotacions (escenocentrisme), que permeten la representació escènica, l'espectacle.
 - 3.1.1. Indica i defineix els diferents tipus de parlaments teatrals i les diferents classes d'acotacions.
 - 3.1.2. Posa exemples d'aquests tipus d'acotacions que apareguen a *El sopar dels idiotes*, tenint en compte: *a)* el tipus d'informació que donen sobre el temps, l'espai, les accions, els personatges, el seu llenguatge (verbal i no verbal), la llum, la música... i *b)* segons la forma (internes als diàlegs/externes, generals/específiques).
 - 3.1.3. Com varia l'escenari al llarg de la representació, per les acotacions o per l'acció mateixa?
 - 3.1.4. A partir d'elements dels parlaments i de les acotacions, situa l'acció en el temps cronològic, l'època. Justifica la teua opció i explica si podria situar-se la mateixa història en una altra època.
- 3.2. Canvia el decorat de l'escena inicial: canvia així el sentit de l'obra? Justifica la teua resposta.
- 3.3. Aristòtil defineix, entre els elements necessaris de la tragèdia, el que anomena *peripècia*, que és el canvi de la felicitat a la infelicitat o viceversa. Demuestra si hi ha alguna peripècia a l'obra i en quin sentit es produeix.
- 3.4. Cadascuna de les parts en què es divideix una obra de teatre s'anomena *acte*, i solen separar-se per la caiguda de teló.
 - 3.4.1. Indica quants actes solen tenir, habitualment, les obres de teatre.
 - 3.4.2. Quants n'hi ha a *El sopar dels idiotes*?

4. L'expressió

4.1. Alguns noms propis, i sobretot cognoms, tenen una funció humorística causada pel seu paregut fònic amb altres paraules (paronímia): Canut per *cornut*; Bo Derek per *bo de rec*. Et posem exemples d'aquests parònims en francès:

	Relació significativa
Francesc Pinyol (<i>François Pignon</i>)	... <i>pignon</i> vol dir 'pinyó'
Pere Canut (<i>Pierre Brochant</i>)	... <i>brochant</i> vol dir 'que destaca'
Just Roig (<i>Just Leblanc</i>)	<i>Just le blanc</i> vol dir 'exactament, precisament el blanc'
Lluc Rossic (<i>Lucien Cheval</i>)	<i>Lucien Cheval</i> significa 'Llucià o Lluc cavall, rossí'
Marlena Sagermana (<i>Marlène Sasseur</i>)	<i>Sasseur</i> significa 'la seua germana' amb la pronunciació francesa de <i>sa soeur</i>

4.1.1. Localitza i copia tots els noms propis i els cognoms que apareixen a l'obra.

4.1.2. Indica quins coincideixen amb els originals en francès que acabem d'esmentar i quins s'han canviat en aquesta versió perquè no es perden els jocs fònics i els seus efectes còmics.

4.1.3. Valora aquesta versió, pel que fa a aquests jocs: et resulten divertits, enginyosos o amb poca gràcia i forçats? Per què?

4.1.4. Millora els que vulgues, tot inventant altres noms propis per als personatges.

4.1.5. Indica com s'aconsegueix en cada cas la semblança: llevat, afegint o canviant fonemes al nom propi o al cognom; unint o separant paraules, etc.

4.2. Inventa altres noms o cognoms que suggerisquen altres significats, o que semblen d'una altra llengua. Exemple: Albert Koc, *albercoc*; Juli Verd, *julivert*.

4.3. Escriu el significat de les següents paraules o conceptes que has trobat a la Introducció: *alienació, apologia de la violència, associacionisme, compromís polític, escenocentrisme, lletraferit, logocentrisme, neoliberalisme, simbiosi, societat del benestar, utopia*.

4.4. Quan Pere Canut parla amb el doctor, li explica en què consisteix el sopar dels dimecres, i ho fa quasi com si fera la descripció d'un experiment científic (pàgs. 58-59). Justifica aquesta afirmació amb exemples del text.

4.5. En l'exercici 2.1, apartat A, apareixen les professions dels personatges: canvia'ls el gènere.

4.6. En tot text literari cal considerar l'adequació del llenguatge dels personatges a la seua condició o personalitat: no parlen amb el mateix estil i vocabulari un home triomfador i un ximple.

4.6.1. Trobes alguna diferència entre el llenguatge emprat per Francesc Pinyol i el de Pere Canut? Aporta algun exemple per a justificar la teua resposta.

4.6.2. Relaciona les expressions següents amb el personatge que les diu, Francesc Pinyol o Pere Canut:

Vinga, divertiu-vos molt, colla de xacals!	
Escolte, no vull ser groller, però cal dir la paraula, és un idiota.	
Ha estat una molt bona presa de contacte. Ja el conec un poc millor i no m'ha decebut gens.	
Si hi ha un home que pot comprendre el que li ha passat, de segur que sóc jo.	
Sembla un cavall que ha entropessat amb una tanca.	
No sé per què discutisc, merda!	
No es crega obligat a donar-me conversa.	
És un home desfet, el cor, el renyons, tot...	
Ara que sap que la plaça està lliure, es tirarà al damunt, aquesta malalta.	
Perdone'm si sóc rude, però això no li importa gens.	
Vosté li va llevar la dona? Però això és espantós.	
Hi ha moments en què em fa la impressió que em pren vosté per un imbècil.	
No sé si és l'home més roí que he conegut, però estic segur que és el més desgraciat.	

4.7. Durant el primer acte es donen molts exemples d'ironia en el llenguatge de Pere Canut. Copia'n tres exemples i explica el seu doble sentit.

4.8. Comenta si hi ha diferències expressives, lingüístiques, entre les acotacions i els parlaments i posa'n exemples.

D. ALGUNES CONCLUSIONS

1. Tenint en compte l'expressió, l'estructura, els conflictes, els ambients, els personatges... que reflecteix *El sopar dels idiotes*, valora a quin tipus de públic s'adreça, majoritàriament, aquesta obra: per a un públic elevat i culte o per a un de més popular i no tan culte. Per què?
2. Exposa la teua opinió-valoració sobre la lectura d'aquesta obra.
3. Quin personatge t'ha agradat més i per què?
4. Francesc Pinyol gaudeix del plaer de fer maquetes amb mistos.
 - 4.1. Explica per què té aquest entreteniment.
 - 4.2. Descriu com és la teua afició preferida: en què consisteix, per què t'agrada, des de quan...
5. És realment un idiota, Francesc Pinyol? Per què?
6. Dividiu la classe en dues parts equilibrades numèricament i feu un debat:
 - un grup a favor de la celebració del sopar dels dimecres / un grup en contra
 - un grup que defense Francesc Pinyol i l'altre a Pere CanutUtilitzeu bé el torn de paraula, l'argumentació, el temps...

E. GUIA DEL COMENTARI D'UN TEXT TEATRAL

A partir de la informació que ja has treballat en els exercicis anteriors i amb l'objectiu d'aprofundir en la relació d'idees de forma adequada, coherent i més personal i creativa, et proposem que practiques el **COMENTARI DE TEXT**. Es tracta d'aplicar les operacions que et suggerim tot seguit, però no d'una manera mecànica –has d'interpretar més que no descriure i copiar– sinó com una mena de treball d'investigació que et permetrà exercitar i millorar la comprensió i l'expressió escrita.

1. Situa *El sopar dels idiotes* dins la producció del seu **autor**, Francis Veber, i en relació amb la seua vida, estil, significació general...
2. Relaciona l'obra *El sopar dels idiotes* amb el **context** social, històric, cultural i literari –sobretot pel que fa al gènere– que l'envolta.
3. Fes un resum de l'**argument** –accions–, tot destacant la forma teatral de configurar els fets: accions i reaccions dels personatges, fonamentades en la concentració de l'acció, la tensió i l'enfrontament, el conflicte.
4. Extrau-ne i exposa en poques paraules (d'una a tres línies) el **tema principal**. Recorda que el tema principal sol plantejar el resultat de l'enfrontament de dues actituds: forces o idees. Només inclou conceptes, és abstracte, té una significació universal i pot expressar-se en positiu (*Triomf de... sobre...*) o en negatiu (*Fracàs de... davant...*).
5. Determina l'**estructura externa** –acte, escena, quadre...– i diferencia entre el text no pronunciat (*escenocentrisme*) o acotacions (segons la forma: internes als diàlegs/externes, generals/específiques; segons la informació: sobre l'espai, el temps, les accions, els noms dels personatges, la llum, la música...), i el text pronunciat (*logocentrisme*), parlaments o veu dels personatges: monòleg, diàleg i veu coral.
6. Explica i interpreta l'**estructura interna**, quines parts del contingut –de l'argument i del tema– veus, fins a on arriba cadascuna i com s'articulen:
 - a) Presentació de la situació inicial (preparació «plantejament»);
 - b) Accions que compliquen o que ajuden a resoldre el conflicte i que marquen la progressió dels esdeveniments (tensió clímax «nus»); i
 - c) Resolució («desenllaç»).

7. Descriu els **personatges**: com, per què i per a què hi són, el seu paper en relació amb l'acció –desencadenen, resolen, compliquen o ajuden a resoldre el conflicte– i amb la resta de personatges: importància –protagonista, antagonista, secundari, comparsa...–; els seus objectius –què volen–; els mòbils –per què ho volen–; les estratègies –què fan per a aconseguir-ho–; complexitat i evolució –pla/redó; ideologia que defenen, la classe social que encarnen, el que representen.
8. Analitza com han estat caracteritzats els **personatges**: pels seus aspectes psíquics, físics, objectius, desitjos, forma de parlar, estratègies de comportament, i les vies –en les acotacions, per altres personatges, per ell mateix– o tècniques de caracterització –onomàstica, conductista, genealògica...
9. La informació de les **acotacions** està pensada per a la representació i per a l'espectacle, tant o més que per a la lectura.
 - a) Descriu l'**espai** o espais –intern o tancat/extern o obert; objectiu/subjectiu; real/fantàstic; rural/urbà...– dels dos actes.
 - b) Valora si l'espai s'adapta als components i al sentit general de la història i justifica la seua funció –marc o escenari sense influència/condicionador dels personatges i de les seues accions.
 - c) Fes una relació **cronològica** dels fets que ens narra el text.
10. Caracteritza l'**estil**, el codi, però has de diferenciar entre l'expressió dels personatges i la de l'acotació. En els dos casos has de comentar què aporten els trets que assenyaless en:
 - a) El nivell fònic: al·literacions, onomatopeies, paronomàxies;
 - b) El nivell morfosintàctic: estil nominal/verbal; originalitat, importància, posició i sensacions que transmeten els adjectius; valor estilístic dels temps verbals; ordre o desordre –hipèrbaton– dels components de l'oració; figures literàries basades en la intensificació o en la repetició –anàfora, enumeracions, gradacions, asíndeton, polisíndeton, paral·lelisme–; predomini de les oracions simples, o de les compostes (per coordinació, per juxtaposició, o per subordinació...);
 - c) El nivell lexicosemàntic: tipus de lèxic; camps semàntics; sinonímia, antonímia, homonímia, polisèmia; valors connotatius dels mots; figures literàries per a produir estranyesa o desviament de l'expressió corrent –metàfora, metonímia, sinestèsia, personificació, hipèrbole, al·legoria, antítesi, paradoxa...
11. Redacta una **conclusió** on valores la forma, el contingut, la finalitat... i relaciones els trets del text amb el gènere, l'obra, l'autor, l'època... a què pertany. Pot ser una síntesi

general que enllace i complete el que ja s'ha dit en l'apartat 2, i si es vol també en l'1; i, si es creu convenient, també es poden traslladar ací, al final del comentari, els dos primers apartats, enllaçant-los amb la conclusió.

Propostes didàctiques referides al llibre
El sopar dels idiotes (ISBN: 978-84-9824-088-7)

© Edicions Bromera, SL
Apartat de correus 147 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Elena Gallardo Paúls, 2011

Francis Veber (Neuilly-sur-Seine, França, 1937) és escriptor, guionista i director de teatre i cinema. És un mestre de l'humor, un creador de situacions còmiques que funcionen com un mecanisme de rellotgeria. Ell mateix va ser l'encarregat de dur a la gran pantalla el seu text **El sopar dels idiotes**, un dels èxits més aclamats del cinema francès recent.

Un grup d'amics es reuneix cada dimecres per a sopar. Però amb una condició ben peculiar: cadascú ha d'anar acompanyat d'un idiota, i aquell que porte l'idiota més idiota de tots, guanya. Pere Canut és un dels del grup, i un amic li recomana portar Francesc Pinyol. Com que encara no el coneix, Pere decideix invitar-lo a sa casa, un fet que, a la llarga, es convertirà en uns dels pitjors malsons de la seua vida.

edicions
bromera

www.bromera.com
edicions

bromera

